

INTUICJONIZM

Kierunek ten oznacza przyjęcie **intuicji za podstawowe źródła poznania**. Nazwa pochodzi od łacińskiego *intuitio* – czyli **poznanie od razu, poznanie „w jednym rzucie” przedmiotu w całości**.

Od strony filozoficznej **poznanie intuicyjne** jest dotarciem do istoty przedmiotu **w sposób niezmysłowy i nieintelektualny**.

Od strony psychologicznej intuicję można rozumieć na kilka sposobów (wg. M. Bunge):

1. **Intuicja jako szybkie postrzeganie** (np. spostrzeżony w nocy rozbłysk światła, intuicyjnie interpretujemy jako błysk oddalonej błyskawicy – przy opóźnionym dźwięku – choć może ktoś użył lampy błyskowej aparatu fotograficznego).
2. **Intuicja jako wyobrażenia** (np. słysząc od kogoś metaforyczne stwierdzenie, że „naturalny kolor jego włosów był taki, jak pewnego zdrowego warzywa”, intuicyjnie wyobrażamy sobie kolor marchewki /odcień koloru rudego/), choć możliwy był np. kolor cebuli /jaśniejszy odcień/ .
3. **Intuicja jako przyspieszone i skrócone rozumowanie** (np. wbiegając na peron w ostatniej chwili przed odjazdem naszego pociągu musimy szybko zdecydować, do którego pociągu należy wejść – do tego na prawym czy na lewym torze?).
4. **Intuicja jako ocena** (np. znany efekt pierwszego wrażenia – nie wiadomo do końca dlaczego, ale spostrzegając jakąś osobę po raz pierwszy w życiu, intuicyjnie oceniamy ją pozytywnie negatywnie albo neutralnie. Nie czekamy na poznanie tej osoby (jej poglądów, postaw życiowych itp.), a w jednej chwili dokonujemy jej wartościowania - pozytywnego albo negatywnego albo neutralnego.

Przykładowe definicje intuicji:

Hans Selye: Intuicja jest nieświadomą inteligencją, która prowadzi do wiedzy bez zrozumienia lub wnioskowania. Jest to natychmiastowe zrozumienie lub poznanie bez rozsądnego przemyślenia.

Włodzimierz Szewczuk: Intuicja to zarysowe, bardziej uczuciowe niż słowno-logiczne ujmowanie powiązań, zależności; skrótowe domyślanie się.

❖ **Myślenie intuicyjne jest innym rodzajem myślenia niż konwencjonalne**, oparte na zasadach logiki tradycyjnej. **Jest nieświadomione.**

Współcześnie akcentuje się rolę **myślenia niekonwencjonalnego** ze względu na jego odkrywczność. **Nie jest ono przeciwstawiane myśleniu logicznemu, lecz stanowi jego dopełnienie** (uzupełnienie). **Myślenie niekonwencjonalne** (np. intuicyjne) tworzy nowe koncepcje i pomysły, a myślenie logiczne rozwija je, selekcjonuje i wykorzystuje.

Myślenie intuicyjne bazuje na:

- **wyobrażeniach i obrazach** (wyobraźnia ta przekracza często istniejące w danej dziedzinie zasady, umożliwiające dokonanie tzw. „skoku myślowego”; dzięki takiemu myśleniu powstało wiele wynalazków),
- **domysłach** (tzw. domysłach myślowych, które nie są wyrażane w formie werbalnej),

- **dywergencji** (ma strukturę rozgałęzioną, nieliniową – myślenie o wielu wątkach/płaszczyznach równocześnie. Jest ono:
 - płynne – łatwość obejmowania wielu wytworów (przedmiotów, idei, rozwiązań),
 - giętkie – łatwość obejmowania wielu różnych klas (rodzajów) wytworów,
 - oryginalne – zdolność tworzenia wytworów niezwykłych, rzadkich, niebanalnych.
- **pozaintelektualnych sferach psychiki** (emocjonalno-motywacyjne).

Niektórzy zaś twierdzą, że intuicja to nic innego, jak dochodzenie do prawdy na podstawie nieuświadomionych obserwacji, informacji, faktów itp., które do nas jednak docierają. W naszej podświadomości układają się w pewien wywód myślowy (bez udziału naszej świadomości) i często doprowadzają do właściwych wniosków i decyzji.

Intuicjonizm a komunikacja

Komunikowanie się oparte na idei intuicjonizmu oznacza **nadawanie informacji nie zawsze dowiedzionych, a jedynie przeczuwanych** - czyli nie mających charakteru popartych dowodami **prawd**. Z takim komunikowaniem mamy do czynienia często w sytuacjach komunikacji interpersonalnej bezpośredniej (rozmowy z innymi ludźmi), rzadziej w komunikacji masowej (poprzez media).

Z pewnością zaś do takiego komunikowania bardzo często dochodzi w ramach komunikacji intrapersonalnej – gdy prowadzimy dialog, wymianę myśli z samymi sobą.